

החלטת הממונה על המשמעת

1. הנקבלת היא תלמידת שנה ד' להנדסה ביו-רפואית. ביום 2.2.22 התקיימה בחינה מקוונת בקורס "הנדסת תאים ורקמות" אליה הייתה רשומה הנקבלת. הוראות הבחינה אסרו על שימוש בחומר עזר כלשהו, למעט מחשבון, ובשל מגפת הקורונה היא התקיימה מרחוק ובהשגחה באמצעות "זום". בבדיקת הבחינה התעורר חשדה של המרצה, כאשר היא גילתה שהנקבלת ענתה על אחת השאלות באופן הזהה – מילה במילה – למלל שהיה כתוב במצגת שהוקרנה באחד השיעורים. עקב כך הורד הציון של הנקבלת ל-90. הנקבלת הגישה ערעור על הציון. כתוצאה מכך החליטה המרצה לחזור ולבדוק את הקלטת הבחינה בזום. בבדיקה החוזרת נצפתה הנקבלת כשהיא מקבלת סיוע מאדם נוסף, שנמצא בחדר בסמוך אליה תוך שהוא מקפיד להסתתר מעדשת המצלמה. הנקבלת נצפתה מדברת עם אותו אדם וכן מוסרת לו ומקבלת ממנו דפים ומעתיקה מהם, והכל תוך הפרת האמון שניתן בנבחנים מרחוק. על פי כתב הקובלנה, במעשה זה עברה הנקבלת עבירה של הונאה בבחינה לפי סעיף 29.3 לתקנון המשמעת – סטודנטים (תשס"ח) וכן עבירה של הפרת הוראות בבחינה לפי סעיף 29.4 לתקנון המשמעת – סטודנטים (תשס"ח).
2. בדיון ההקראה, שנערך ביום ה-24 במאי 2022, הנקבלת כפרה באשמה מכל וכל. היא טענה כי העובדה שהתשובה בבחינה הייתה זהה לדברים שהיו כתובים במצגת אינה נובעת מהעתקה, אלא מכך שהיא למדה את המצגת בעל פה. לטענתה היא עולה חדשה, שהשפה העברית אינה שגורה על פיה, ולכן היה לה קל יותר ללמוד בעל-פה את כל החומר של הקורס.
3. הנקבלת הכחישה שקיבלה עזרה מאדם אחר במהלך הבחינה. לטענתה בזמן הבחינה היא הייתה לבד בבית, ואם מן הסרטון עולה שהיא מדברת, לכאורה, עם אדם אחר, הדבר נובע מכך שהיא דיברה לעצמה וחזרה על הדברים שכתבה, כפי שהיא נוהגת לעשות. היא המשיכה וטענה כי היא לעולם לא הייתה מעתיקה במבחן, שכן הדבר נוגד את עולם הערכים שלה, וכי במהלך כל התואר שלה עד למבחן זה (שהוא המבחן האחרון שנותר לה לסיום התואר) לא נפל רבב במעשיה והיא מעולם לא נחשדה בהעתקה. לבסוף טענה הנקבלת כי אם הייתה מעתיקה בבחינה או מקבלת עזרה מאדם אחר היא הייתה מסתפקת הציון הגבוה שניתן לה (90) ולא הייתה לה החוצפה לערער על הציון.
4. בסוף דיון ההקראה הצעתי לנקבלת לפנות לסיוע של סניגור הסטודנטים לקראת דיון ההוכחות בתיק.
5. ביום ה-2.6.2022, לאחר שהתייעצה עם סניגור הסטודנטים, נשלחה הודעה מטעמה לבית הדין המשמעתי בזו הלשון: "מבקש להעביר את ההודעה לכב' הממונה על מנת שתירשם הודאה באשמה והכרעת דין מרשיעה".
6. במסגרת הטיעונים לעונש טען הקובל כי יש להחמיר בעונשה של הנקבלת. לא זו בלבד שהנקבלת ביצעה עבירה מתוכננת מראש של הונאה בבחינה בנסיבות מחמירות הקשורות במגפת הקורונה, אלא היא אף הכחישה את המעשים בפני בית הדין ורק לאחר שהתברר לה שהסרטון של הבחינה

יביא קרוב לוודאי להרשעתה היא חזרה בה מן הכפירה. לדעת הקובל העונש ההולם את חומרת המעשים של הנקבלת עומד על שלוש שנות הרחקה בפועל.

7. הסניגור טען מנגד כי ראוי להקל בעונשה של הנקבלת וזאת מארבעה טעמים: **הראשון** הוא העובדה שהנקבלת הודתה בעבירות, ולקחה אחריות על מעשיה, בסמוך לאחר דיון ההקראה ועוד טרם החל הליך ההוכחות. **השני**, הכפירה באשמה נעשתה שעה שהנקבלת לא הייתה מיוצגת ולכן לא הבינה את הסיכונים שהיא לוקחת על עצמה כאשר היא כופרת באשמה. **השלישי**, עניינו העובדה שהבחינה נשוא הקובלנה הייתה הבחינה האחרונה בתואר של הנקבלת. משמעות הדבר היא שבמצב דברים רגיל היא הייתה יכולה בסמוך לאחר סיום הבחינה לקבל את התואר הנכסף ולצאת לשוק העבודה. כתוצאה מן ההרשעה בהליך המשמעותי ייפסל הקורס נשוא הקובלנה, ולכן הנקבלת תאלץ ללמוד סמסטר נוסף שבו יהיה עליה להשלים את הקורס שנפסל, וזאת בנוסף לזמן שבו היא תורחק מן האוניברסיטה (ככל שיוחלט על הרחקה בפועל). את הסמסטר הנוסף הזה יש להביא בחשבון בגזירת העונש. **הרביעי**, והחשוב מכולם, הוא העובדה שהנקבלת הייתה בהיריון בתקופה הרלוונטית. זמן לא רב לפני הבחינה נשוא הקובלנה התגלתה בעיה רפואית, שהייתה עלותה להשפיע על ההיריון, ואשר גרמה לנקבלת ללחץ רב. כתוצאה מן הלחץ שבו היא הייתה שרויה בזמן הבחינה הנקבלת פעלה באופן שאינו מאפיין אותה ואלמלא אותה בעיה רפואית – והמצב הנפשי שהוא גרר – היא לא הייתה מעתיקה בבחינה.

8. לאחר ששקלתי את הטעמים לחומרא ולקולא מצאתי שיש מקום להקל בעונשה של המתלוננת, אך עדיין להטיל עליה עונש חמור ההולם את חומרת מעשיה.

9. אינני מקבל את הטיעון שהיעדר ייצוג במועד ההקראה צריך להביא להקלה בעונשה של הנקבלת. ייצוג משפטי דרוש על מנת להגן על נקבלים, שאינם מכירים את הדין המהותי ואת סדרי הדין, מפני הודאה באשמה, מקום בו עשויה לעמוד להם הגנה בדין המהותי או הדיוני. הוא אינו אמור להגן על נקבלים מפני אמירת שקר מפגיע בבית הדין. אין צורך להיות משפטן מלומד ובקיא על מנת להבין את חומרתה של הכחשה מוחלטת ושקרית של עבירות חמורות.

10. הבעיה הרפואית (המגובה במסמכים) שהתגלתה בסמוך למועד הבחינה הביאה אותי, לאחר לבטים קשים, להקל בעונשה של הנקבלת. חשוב לי להדגיש כי לו הייתה הנקבלת מודה באשמה לאחר שנתפסה, ולא מכחישה מכל וכל את מעשיה, הייתי מקל בעונשה אפילו יותר. העובדה שהנקבלת שיקרה בבית הדין במצח נחושה וכפרה בכל העבירות שביצעה (ואף טענה בחוצפה כי הדבר אינו עולה בקנה אחד עם עולמה הערכי) מעורר ספק רב בכנות טענתה כי מצבה הרפואי הוא זה שגרם לה לבצע את המעשה החמור שעשתה. אף על פי כן, אין לי ספק שהבעיה הרפואית גרמה לקשיים חמורים וללחץ רב אצל הנקבלת המצדיקים הקלה מסוימת בעונש. זאת, בתוספת לכך שהנקבלת הודתה בסמוך לאחר דיון ההקראה וחסכה את ניהול ההליכים, כמו גם העובדה שהיא תאלץ ללמוד סמסטר נוסף לאחר שתרצה את עונש ההרחקה אך ורק כדי להשלים את הקורס שנפסל, הביאו אותי להטיל עליה עונש קל יחסית.

11. לאור כל האמור, אני וגוזר את עונשה של הנקבלת כדלקמן :

- א. פסילת הקורס "הנדסת תאים ורקמות" נשוא הקובלנה.
- ב. הרחקה בפועל מן האוניברסיטה של שלושה סמסטרים, שתחל בתחילת סמסטר א' של שנה"ל תשפ"ג ותסתיים בסוף סמסטר א' של שנה"ל תשפ"ד. הנקבלת תהיה רשאית להמיר את ההרחקה בפועל מסמסטר א' של שנה"ל תשפ"ד ב-40 שעות עבודות שירות לטובת הקהילה. ביצוע העבודות עד לסוף שנה"ל תשפ"ג יהווה תנאי לחידוש הלימודים בסמסטר א' תשפ"ד.
- ג. הרחקה על תנאי של שני סמסטרים למשך שנה מיום מתן פסק הדין.

ניתן היום, 29.6.2022, בהיעדר הצדדים.

יפורסם ללא שם התלמידה.

פרופ' יששכר רוזן-צבי
הממונה על המשמעת